

Stappenplan collegiaal leren

Inhoud document

Dit document bevat een uitgewerkt stappenplan, opgesteld volgens de kwaliteitscyclus, de PDCA-cyclus, om collegiaal leren vorm en structuur te geven in het eigen team.

Introductie stappenplan voor collegiaal leren

Collegiaal leren is het geheel aan activiteiten die docenten en/of leidinggevendenden ondernemen om met elkaar te reflecteren op de eigen onderwijspraktijk of het eigen functioneren. Doel van het collegiaal leren is om een leerproces op gang te brengen, zodat de onderwijskwaliteit verbetert. Door dit leerproces vergroten docenten en teams hun kwaliteit en/of professionaliteit. Collegiaal leren kent allerlei vormen. Deze vormen staan beschreven in het document 'Collegiaal leren: wat is het'.

Dit stappenplan geeft een overzicht van de stappen die gezet kunnen worden om collegiaal leren structuur en vorm te geven in een team. Het stappenplan start met een docent (de trekker) die graag wil dat collegiaal leren meer in zijn team benut wordt. Het stappenplan volgt de stappen van de PDCA-kwaliteitscyclus (Plan-Do-Check-Act) om ervoor te zorgen dat doelen daadwerkelijk gehaald worden en het collegiaal leren bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit.

Stappenplan collegiaal leren

Overzicht aanpak

- Plan: Voorbereiding, trekker bepalen, team informeren en eerste activiteit plannen.
- Do: In gesprek als team, leeractiviteiten uitvoeren, reflecteren en inzicht vertalen naar handelen.
- Check: Als team de resultaten evalueren.
- Act: Vervolgstappen bepalen, opnemen in het teamplan.

Plan: voorbereiding, trekker bepalen, team informeren en eerste activiteit plannen

Activiteit	Doel
Stap 1: Interesse hebben in collegiaal leren	
Het meer benutten van collegiaal leren begint met interesse en het besef dat collegiaal leren een goede vorm van leren van elkaar is. Onderzoek wat collegiaal leren is, wat het oplevert, wat de voor- en nadelen zijn en welke vormen er zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in de meerwaarde van collegiaal leren en wat dit kan opleveren voor het team. • Praktisch inzicht in collegiaal leren: wat, wanneer, hoe?

Activiteit	Doel
Stap 2: Trekker bepalen	
Om het collegiaal leren daadwerkelijk van de grond te krijgen is het belangrijk dat iemand uit het team de trekker hiervan wordt. Lees je als trekker in over het onderwerp: wat is collegiaal leren, wat zijn de voor- en nadelen en welke vormen zijn er.	<ul style="list-style-type: none"> Trekker kan team informeren over collegiaal leren. Trekker zorgt voor de voorbereiding en verzorging van bijeenkomsten en bewaakt de voortgang van het collegiaal leren.
Stap 3: team inlichten en 1^e bijeenkomst met het team plannen	
Agendeer als trekker het onderwerp op de teamvergadering. Geef tijdens het overleg een toelichting op collegiaal leren en wat dit het team kan opleveren. Gebruik dit stappenplan om op hoofdlijnen tot te lichten wat het team kan verwachten.	<ul style="list-style-type: none"> Team is op hoofdlijn op de hoogte van wat collegiaal leren is. Een overzicht van wie direct enthousiast is en wie nog terughoudend. Eerste bijeenkomst met team over collegiaal leren is gepland.

Do: In gesprek als team, leeractiviteiten uitvoeren, reflecteren en inzicht vertalen naar handelen

Activiteit	Doel
Stap 4: 1^e teambijeenkomst collegiaal leren voorbereiden	
Bepaal allereerst in welke mate aan de voorwaarden ¹ is voldaan om collegiaal leren succesvol toe te passen. Bekijk in hoeverre deze voorwaarden met het team doorgesproken moeten worden en welke acties eventueel uitgezet moeten worden. Bereid vervolgens de eerste teambijeenkomst voor. Maak een draaiboek. Leg het draaiboek voor aan een collega of de leidinggevende om samen te bepalen of het zo een goede bijeenkomst gaat worden.	<ul style="list-style-type: none"> Zorgen dat er (zo veel mogelijk) aan voorwaarden is voldaan, zodat collegiaal leren zo goed mogelijk toegepast kan worden. Effectieve en goed verzorgde bijeenkomst voor het team over collegiaal leren.
Stap 5: 1^e teambijeenkomst collegiaal leren uitvoeren	
Voer de bijeenkomst uit zoals voorbereid. Wees waar nodig flexibel in het programma. Leg de gemaakte afspraken vast en zorg dat iedereen deze ontvangt.	<ul style="list-style-type: none"> Commitment van het team om collegiaal leren uit te gaan voeren. Leerdoelen van team of individu bepalen. Koppeling maken naar het teamjaarplan. Aanpak bepalen hoe collegiaal leren antwoord gaat geven op leerdoelen. Afspraken maken.

¹ Product 4 – voorwaarden en stimulerende factoren collegiaal leren

Activiteit	Doel
Stap 6: aan de slag met collegiaal leren, trekker bewaakt de voortgang	
Op basis van ieders eigen verantwoordelijkheid gaan de teamleden aan de slag met de afspraken die zijn gemaakt. Kijk als trekker waar je de teamleden kunt ondersteunen door bijvoorbeeld vragen te beantwoorden, met ze mee te denken, door ze af en toe een reminder te sturen of het terug te laten komen op de vergadering. Houd als trekker een vinger aan de pols hoe de leeractiviteiten verlopen.	<ul style="list-style-type: none"> • Team gaat aan de slag met activiteiten voor collegiaal leren.
Stap 7: reflecteren op de uitkomsten van de leeractiviteiten en vertalen naar handelen	
Op basis van ieders verantwoordelijkheid reflecteert men op de uitkomsten van de leeractiviteiten. Doe dit waar mogelijk samen met een collega. Houd als trekker een vinger aan de pols.	<ul style="list-style-type: none"> • Reflecteren op leeruitkomsten en deze uitkomsten vertalen naar het eigen handelen.

Check: Als team de resultaten evalueren

Activiteit	Doel
Stap 8: 2^e teambijeenkomst over collegiaal leren voorbereiden	
Plan als trekker een 2 ^e teambijeenkomst. Zie hieronder de doelen voor deze bijeenkomst. Bereid de bijeenkomst voor. Bedenk leuke en verrassende werkvormen om de doelen van de bijeenkomst te bereiken.	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve en goed verzorgde bijeenkomst voor het team over collegiaal leren.
Stap 9: 2^e teambijeenkomst over collegiaal leren uitvoeren	
2 ^e teambijeenkomst over collegiaal leren uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen in hoeverre de leerdoelen bereikt zijn. • Met elkaar delen wat de leeropbrengsten zijn en hoe deze vertaald zijn in handelen. • Met elkaar bepalen in hoeverre het nuttig en zinvol was om collegiaal te leren. • Met elkaar bepalen wat goed ging en wat een volgende keer beter kan. • Verslag waarin de uitkomsten van deze bijeenkomst zijn vastgelegd.

Activiteit	Doel
Stap 10: uitkomsten uit evaluatiebijeenkomst collegiaal leren inbrengen in zelfevaluatie van het team	
De opbrengsten van het collegiaal leren vormen belangrijke input in de evaluatie van de doelen uit het teamjaarplan. Zorg als trekker dat als de doelen in het teamjaarplan geëvalueerd worden, bekeken wordt in hoeverre collegiaal leren heeft bijgedragen aan het bereiken van deze doelen.	Zicht op in hoeverre het collegiaal leren heeft bijgedragen aan het bereiken van de teamdoelen.

Act: Vervolgstappen bepalen, opnemen in het teamplan

Activiteit	Doel
Stap 11: Bepalen hoe collegiaal leren standaard onderdeel kan worden van het teamplan/professionaliseringsplan	
Agendeer als trekker het collegiaal leren op een teamvergadering. Breng een voorstel in over hoe collegiaal leren standaard onderdeel kan worden van het teamplan en professionaliseringsplan. Bespreek het voorstel en pas het aan met de ideeën uit het team.	Instemming met het voorstel hoe collegiaal leren standaard onderdeel wordt van het teamplan en/of professionaliseringsplan.
Stap 12: Afspraken vastleggen in teamplan/professionaliseringsplan	
Zorg als trekker dat de afspraken vastgelegd worden in het teamplan en/of professionaliseringsplan. Benoem een trekker die de cyclus het komende schooljaar gaat oppakken (mag natuurlijk ook dezelfde persoon zijn).	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgelegde afspraken over collegiaal leren Een nieuwe trekker voor de cyclus van collegiaal leren voor het komende jaar.